

Teacher's perceptions about multi-age classes applications: A qualitative research

Birleştirilmiş sınıf uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşleri: Nitel bir araştırma

Nurhayat Gürel¹

Dilek Çapar²

Sadık Kartal³

Abstract

The aim of this study is to determine the views of class teachers, working in multi-age classes, on the implementation of multi-age classes. The study group, working in schools with multi-age classes in the provinces of Antalya and Burdur in the academic year 2012-2013, is consisted of four classroom teachers. Teachers' opinions were obtained face-to-face and by using semi-structured interview form. Phenomenological design, one of the qualitative research patterns, was used. Descriptive analysis method was used to analyze the data obtained from the interviews. According to the findings, teacher stated that time is the biggest problem, there are lots of individual differences among students and that the difficulty of being a teacher in multi-age classes. They also expressed that they have had no problems largely in equipments and technologically. In addition, teachers indicated that pre-service and in-service training is not sufficient, the degrees of access to the gains of the courses are not enough, and they find individual differences very difficult. However, teachers also have stated that there are some advantages in the multi-age classes applications

Özet

Bu çalışmanın amacı birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin, birleştirilmiş sınıf uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemektir. Araştırmada çalışma grubunu 2012-2013 öğretim yılında Antalya ile Burdur illerinde birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan 4 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin görüşleri yüz yüze ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen verilerin çözümlenmesinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenler; zamanın en büyük sorun olduğunu, öğrenciler arasında bireysel farklılıkların çok olduğunu ve birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yapmanın zorluğunu belirtmişlerdir. Araç gereç ve teknolojik olarak büyük oran da problem yaşamadıklarını da ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmenler; hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinin yetersiz olduğunu, derslerin kazanımlarına ulaşma derecelerinin yeterli olmadığını ve bireysel farklılıklar konusunda çok zorlandıklarını belirtmişlerdir.

¹ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi, gurelnurhayat@gmail.com

² Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Doktora Öğrencisi, dlkcp@hotmail.com

³ Doç. Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi ABD, skartal@mehmetakif.edu.t

in the academic sense.

Keywords: Elementary school, Multi-age classes, Classroom teacher

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Ancak öğretmenler, birleştirilmiş sınıf uygulamalarının akademik anlamda bazı üstünlüklerinin olduğunu da ifade etmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: İlkokul, Birleştirilmiş sınıflar, Sınıf öğretmenliği

Giriş

Türk Eğitim sistemi içerisinde önemli bir yere sahip olan ilkokullar, öğrencilerden gelecek yıllarda kazanılması beklenen bilgi ve beceriler için temel kurumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu okullar arasında birleştirilmiş sınıf uygulamalarının olduğu okullar çok geniş bir yer tutmaktadır. Birleştirilmiş sınıf, kırsal kesimde özellikle köylerde öğrenci mevcudunun azlığı, öğretmen ve derslik sayısının yetersizliği gibi sebepler doğrultusunda ilkokullarda farklı düzeydeki birden fazla sınıfın birleştirilerek grup oluşturulup bir öğretmen tarafından okutulmasına denilmektedir (Binbaşıoğlu, 1999; Şahin, 2007; Köksal, 2005; Öztürk, 2005). Başka bir ifadeyle farklı yaş, sınıf ve yeteneklerdeki öğrencilerin aynı grup içinde öğrenim görmeleri şeklinde tanımlanmaktadır (Little, 1994).

Birleştirilmiş sınıf uygulamaları, Türkiye’de çok eskiden beri süregelen bir uygulama olarak göze çarpmaktadır. Buna göre bu uygulamaya sebep olan üç temel neden gösterilmektedir. Bunlar; öğrenci, öğretmen sayısının azlığı ve derslik sayısının yetersizliğidir (Köksal, 2005; Öztürk, 2005). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB)’nin 2011–2012 eğitim öğretim yılı verilerine göre; 10.413 ilköğretim okulunda 305.201 öğrenci birleştirilmiş sınıf uygulamasına göre eğitim görmektedir. Buna göre Türkiye’deki ilköğretim okullarının yaklaşık % 35’i birleştirilmiş sınıf içeren okullardan oluşmaktadır (MEB, 2012). Bu kadar yüksek bir oranda olan birleştirilmiş sınıf uygulamasını daha etkili ve verimli duruma getirmek için yapılan çalışmalar önem arz etmektedir.

Türkiye’de birleştirilmiş sınıflı okulların varlığı, geri kalmışlık olarak değerlendirilmemelidir. Türkiye’nin bugünkü mevcut şartları içerisinde birleştirilmiş sınıflı okullara ihtiyacı bulunmaktadır. Kırsal alandaki yerleşim birimlerine temel eğitim hizmeti götürmenin yolu birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile sağlanabilmektedir. Birleştirilmiş sınıflı okullar kırsal alanda yaşayan çocuklar için eğitim hakkı kullanılmasına imkan ve fırsat vermektedir (Doğan, 2000)

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapılmasını zorunlu kılan sosyal ve ekonomik nedenler; öğretmen sayısının yetersiz olması, köyden kente göçle köydeki okullardaki öğrenci sayısının azalması ve müstakil sınıf açmanın ekonomik olmaması yüzünden birleştirilmiş sınıf uygulamasına başvurulması, bunun yanında taşınmalı öğretim yapan köy okullarının yeniden açılması gibi sebeplerle bu uygulamaya başvurulmaktadır (Erdem, 2004).

Birleştirilmiş sınıflarda eğitim- öğretimin gerçekleştirilmesi Türkiye gerçeklerinden birini ifade etmektedir (Erdem, 2004). Bununla beraber birleştirilmiş sınıf uygulamalarının sadece ülkemize has bir uygulama olduğunu söylemek yanlış olur. AB ülkelerinde, ABD' de, Japonya ve Kanada gibi pek çok ülkede öğrenci ve öğretmen sayısının azlığı, pedagojik ve yönetsel nedenler sebebiyle yer yer birleştirilmiş sınıf uygulamalarına rastlanmaktadır (Little, 1994). Yunanistan'da nüfusun dağınık olduğu kırsal kesimlerde, Finlandiya gibi Avrupa ülkelerinde ise çok sayıda olan küçük yerleşim yerlerinde birleştirilmiş sınıf uygulamaları yapılmaktadır (Köksal, 2005).

İngiltere ve Türkiye gerçekleri göz önünde bulundurulduğunda araştırmaya konu olan birleştirilmiş sınıflı okullar temel eğitim hakkından bireyleri mağdur etmemek için çıkarılmış bir çözüm olarak görülebilir. Nitekim Köksal'ın (2006) birleştirilmiş sınıf uygulaması Türkiye gerçeğinde 'sorun' değil 'çözüm' dür ifadesi de bunu desteklemektedir. Böylece devlet birleştirilmiş sınıflı okullar vasıtası ile verdiği eğitimle vatandaşlarını en temel hak olan eğitim öğretim hakkından yoksun bırakmadığı gibi ortak vatandaşlık bilincine sahip bireylerin yetişmesini de sağlamaktadır. Görüldüğü üzere bir dünya gerçeği olan birleştirilmiş sınıf uygulamalarının birçok yönden avantajı bulunmaktadır.

İlgili literatür incelendiğinde birleştirilmiş sınıfların bağımsız sınıflara göre sahip olduğu avantajlar şunlardır (UNESCO,1989; Akbaşı & Pilten, 1999; Köksal, 2005, Öztürk, 2002);

- Farklı düzeydeki sınıfların birleşmesiyle oluşan gruplarda farklı yaş, bilgi ve deneyimdeki öğrenciler bir arada eğitim gördüğü için öğrenciler arası etkileşme, birbirinden öğrenme ve yardımlaşma şansı artar. Birleştirilmiş sınıflar öğrencilerin öğrenmedeki eksikliklerini telafi etmelerine olanak sağlamaktadır
- Öğretmensiz saatlerde öğrenciler kendi kendilerine çalışma yaptıkları için öğrencilerin otokontrol, araştırma yapma, kendi başına öğrenme, bağımsız çalışma becerisi gibi yetenekleri gelişir. Ayrıca, Öğrenciler birbirine yardım etme, sorumluluk alma, rol model olma gibi olumlu davranışlar geliştirebilir.
- Birleştirilmiş sınıflarda sınıf yönetimi iyi olan bir öğretmenin elinde öğrenciler yetenekli oldukları ve ilgi duydukları alanlarda bireysel olarak gelişme ve bireysel farklılıklarına göre eğitilme şansı bulur.
- Birleştirilmiş sınıflarda öğrenciler hatalarını düzelterek öğrenme eksikliklerini daha kolay telafi ederler.
- Öğrenciler kendilerinden farklı yaş seviyelerindeki arkadaşlarıyla iletişim kurmayı öğrenebilirler.

- Birleştirilmiş sınıf uygulamaları, taşınmalı ve yatılı okul anlayışının sakıncalarını ortadan kaldırmakta ve öğrencilerin fiziksel ve psikolojik yönden daha iyi gelişmelerini sağlamaktadır.
- Her köye dört sınıflı okul yerine köylerin nüfus durumu göz önüne alınarak, bir veya iki sınıflı okul yapılarak daha çok okulsuz köye okula kavuşturma imkanı sağlamaktadır.
- Birden çok sınıfa bir öğretmen görevlendirerek ülke düzeyinde öğretmen ihtiyacını karşılamak kolaylaşmaktadır.

Birleştirilmiş sınıf uygulamalarının bütün bu avantajlarına rağmen bu okullarda görev yapan öğretmenler genellikle mesleklerinin ilk yıllarını çalışmaktadırlar. Bu öğretmenler çok iyi bir lisans eğitimi almış olsalar da mesleğe başladıklarında birçok zorluğu bir arada yaşamak zorunda kalırlar (Dursun,2006). Öğretmenlerin öğrenmiş oldukları bilgilerin yetersizliği ve yaşadıkları durumlar için soyut kalışı, köy kökenli değerler ise ilk kez böyle bir kültürle karşı karşıya kalma sorumluluğu ve çalıştığı okulda yardım alabilecekleri deneyimli bir öğretmen bulunmayışı ve buna bağlı olarak yetki ve sorumluluklarının artması birleştirilmiş sınıf uygulamalarında farklı sorunları beraberinde getirmektedir (Dursun,2006; Çınar 2004). Birleştirilmiş sınıflı okulların yapı, fonksiyon, programın uygulanışı, idari yapı ve işleyiş biçimlerine ilişkin kendilerine has bazı özellikleri bulunmaktadır. bu özellikler bazı sorunlar da beraberinde getirmektedir. Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan ve karşılaşılabilecek sorunlar mevcut literatüre dayanarak şu şekilde sıralanabilir: (Doğan, 2000; Abay, 2006; Köksal, 2005; Köklü, 2009; Summak, Summak & Gelebek, 2011; Şahin, 2007; Akbaşlı & Pilten, 1999);

- Öğretmenin görev, yetki ve sorumlulukları artmaktadır. Beş sınıflı bir arada okutan öğretmen aynı zamanda müdür yetkili olarak çalışmaktadır.
- Zaman yetersizliği gibi sebepler dolayısıyla ilkokul programında belirtilen kazanımların tümüne ulaşmak güçleşmektedir
- Birleştirilmiş sınıf öğretmeni beraber çalıştığı fazla sayıda meslektaşı ve tecrübeli bir yöneticisi olmadığı için gerektiği kadar rehberlik hizmeti almakta sıkıntı yaşamaktadır.
- Birleştirilmiş sınıf öğretmenin derse hazırlık için harcadığı zaman ve enerji artmaktadır. Bu öğretmenler ödevli ders saatlerinde, öğrencileri kendi kendilerine çalışmaya yönlendirmek ve bunu etkili biçimde gerçekleştirmek için de çok iyi bir plan yapma zorundadırlar.
- Sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin bazıları eğitim fakültesi mezunu olmadığı için (ziraat fakültesi, fen-edebiyat fakültesi vb.) birleştirilmiş sınıflar konusunda yeterli bilgiye sahip değildirler.

- Bazı birleştirilmiş sınıflı okullarda araç-gereç ve bilgisayar donanımı bulunmamaktadır. Aynı zamanda birleştirilmiş sınıf öğretmeni bina işleri, bakım ve onarımı gibi sorumlulukları üstlenmek zorunda kalabilmektedir.
- Birleştirilmiş sınıflarda uygulanan program köyün, köy çocuğunun ve köy halkının ihtiyaçlarına cevap vermekten uzaktır.
- Birleştirilmiş sınıflı okulların çoğunda hizmetli bulunmamaktadır. Öğretmen, okulun bakımı, onarımı, temizliği ve düzeninden sorumlu olmaktadır. Bu tür işler hem öğretmenin motivasyonunu kırmakta hem de zaman almaktadır.
- Kırsal bölgelerdeki aileler çocukları işgücü olarak düşünüp okula düzenli göndermemektedirler.
- Sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerin bir çoğu birleştirilmiş sınıflar konusunda yeterli bilgiye sahip değildirler.

İlkokullarda birleştirilmiş sınıflar sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin görevlerini etkili bir biçimde yerine getirmeye çalışırken uygulamalarla ilgili düşüncelerinin, karşılaştıkları sorunların ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin bilinmesi önemlidir. Konuyla ilgili bir çok araştırmaya ulaşılmıştır (Aksoy, 2007; Sağ, Savaş & Sezer, 2009; Summak, Summak & Gelebek, 2011; Abay, 2006; Adanur, 2011; Bayar, 2009; Çınar, 2004; Dursun, 2006; Kaya & Taşdemirci, 2005; Oran, 2003; Semerci, 2007; Sınmaz, 2009; Yıldız, 2009). Birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin duygularını, düşüncelerini ve algılarını öğretmenlerin anlatılarına dayanarak ortaya koymayı amaçlayan bu çalışma küçük bir grup üzerinde yapılmış olmasına rağmen, öğretmenlerin mesleki standartlarını anlamayı sağlayan bir perspektif sunmaktadır. Araştırmada, birleştirilmiş sınıflı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin birleştirilmiş sınıf uygulamalarına ilişkin görüşlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için öğretmenlere şu sorular sorulmuştur.

1. Birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmayı nasıl tanımlarsınız?
2. Hizmet öncesi aldığınız eğitimle görev yaptığınız birleştirilmiş sınıf arasındaki ilişkiyi nasıl belirtirsiniz?
3. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni olarak rehberlik ihtiyacınız olan konular var mı, varsa nelerdir?
4. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni olarak mesleğe başladıktan sonra bu konuyla ilgili olarak her hangi bir hizmet içi eğitim faaliyetine katıldınız mı? Varsa neler?
5. Birleştirilmiş sınıflarda derslerin öğretiminde araç-gereç konusunda yaşanan sorunlar nelerdir?
6. Birleştirilmiş sınıflarda öğretim hedeflerine ulaşma düzeyi ile ilgili güçlükler nelerdir?

7. Dersleri bir arada işlemenin sınırlılıkları nelerdir?
8. Dersleri bir arada işlemenin avantajlı yanları nelerdir?
9. Okul ve sınıf şartları açısından birleştirilmiş sınıf uygulamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?
10. Bireysel farklılıklar konusunda yaşanan güçlükler nelerdir?
11. Birleştirilmiş sınıfta öğretmenlik yapmadaki istekliliğinizin düzeyi nasıldır?

Yöntem

Bu araştırmada, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile ilgili görüşlerini belirleyebilmek amaçlandığından nitel araştırma deseni benimsenmiş, çalışma bu yöntem çerçevesinde yapılandırılmıştır. Çünkü nitel araştırma, araştırmacıların konuları doğal ortamlarında inceledikleri, konunun olgusunu anlamlaştırdıkları ve yorumladıkları bir araştırma yöntemidir (Denzin, 2005). Sosyal bilimler alanlarında kullanılan nitel araştırma desenleri, ilke ve yaklaşımlardan etkilendikleri için farklı yaklaşım ve gelenekleri yansıtan desenlere rastlanmasına (Mayring, 2000; Verma & Mallinck, 1999) karşın; çalışmada nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik [olgu bilim] deseni kullanılmıştır. Özellikle bireylerin zihin yapılarında gizil olarak saklanan olguları ortaya koyan fenomenolojik çalışmalar, örgütlerde gerçek durumun yaygın olandan, sıra dışına ve genelden özele doğru bir yapıya sahip olduğu görüşüne dayanmaktadır. Fenomonolojik çalışmalarda en önemli düşünce, tek tek bireylerin bakış açılarından bakarak onların bireysel anlam yapılarını ve niyetlerini anlamaya çalışmaktır. Böylece fenomenoloji, sosyal bilimlerde daha çok bireyin iç dünyasına, onların bilinç yapılarına yönelmektedir (Mayring, 2000).

Araştırmanın çalışma grubunu 2012/2013 öğretim yılında Antalya ile Burdur illerinde görev yapmakta olan dört sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenler amaçsal örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Çalışmaya katılan dört öğretmende üçü bayan, biri erkektir. Öğretmenler, lisans mezunu ve kıdemleri 5 yıldan fazladır.

Araştırmada veriler nitel veri toplama yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılarak elde edilmiştir. Görüşme, bireylerin çeşitli konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve davranışları ile bunların oluş nedenlerinin öğrenilmesinde en iyi yoldur (Creswell, 1998). Bu kapsamda birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla 11 sorudan oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Gerekli literatür taraması yapılarak hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu için uzman görüşüne başvurularak veri aracının geçerliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bir çalışmanın geçerlik ve güvenilirliği önemli ölçüde araştırmacı etiğine bağlıdır (Merriam,1999). Bunun için çalışmada; katılımcılara, çalışmanın amacı ve kullanılacak yöntemler açıklanmıştır. Ayrıca verilerin sunumunda katılımcıların kişisel bilgileri gizli tutulmuştur.

Hazırlanan görüşme formu doğrultusunda her bir öğretmenle yaklaşık olarak otuz dakika süren oturumlar yapılmıştır. Görüşmeler hem araştırmacılar hem de öğretmenler için uygun mekân belirlenerek yapılmıştır. Yapılan görüşmeler görüşmecilerin izni alınarak ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Tutulan ses kayıtları görüşmecilere tek tek dinlettirilmiş ekleme ya da çıkarma yapmak istedikleri bölümler olup olmadığı sorulmuştur. Katılımcıların ifadeleri hiçbir ekleme ya da düzeltme yapılmadan kâğıda aktarılmıştır. Aktarım yapılırken konuşmalar aynen, hiç düzeltme yapılmadan yazılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini artırmak için ses kayıtları tekrar dinlenmiş yazılı aktarımlarda araştırmacılar tarafından yeniden okunmuştur. Geçerlik ve güvenilirliği arttırmak amacıyla görüşmeler sırasında ses kayıtları dışında araştırmacılar tarafından kısa notlar da alınmıştır.

Bulgular

Bu kısımda birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlere sorulan 11 soruya verilen cevaplara/bulgulara yer verilmiştir.

1. Birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmayı nasıl tanımlarsınız?

Katılımcılara göre birleştirilmiş sınıf öğretmeni olmak için çok sabırlı, sakin, tecrübeli, öğrencilere karşı ilgili ve değişik öğretim yöntem ve teknikleri sınıflarında uygulayabilecek bir alt yapıya sahip olmak gerekmektedir. Katılımcılar yaşadıkları olumsuz durumlardan örnekler vererek birleştirilmiş sınıf öğretmeni olmanın çok zor olduğu şeklinde açıklamalarda bulunmuşlardır. Katılımcılardan birisi düşüncelerini;

“Köy şartlarında olduğu için birincisi sabırlı olmak lazım. İkincisi öğretmen olarak tecrübe lazım. Aynı sınıfta dört sınıf, üç sınıf, iki sınıf olabiliyor. Mutlaka bir sınıfa ders anlatırken diğer sınıfı ödevlendiriyorsun. Ödevlendirdiğin grubun dersi engellemesi için dikkati dağıtmaması açısından belli yöntemler uygulamaları lazım. Köy çocuğu olduğu içinde çocuklara karşı çok sıcak ilgili olacak. Evden sıfır geldiği için eğitim almadığı için öğretmenin yükü çok artıyor. Haliyle sabırlı sakin tecrübeli olmalı.” şeklinde ifade etmiştir.

Bir öğretmen de yukarıdakilere ek olarak birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmanın çok zor, stresli ve yorucu olduğunu belirtmiştir. Öğretmen şunları söylemiştir:

‘Kesinlikle zor, çok zor, stresli, yorucu. kimsenin başına gelsin istemem doğrusu’.

2. Hizmet öncesi aldığınız eğitimle görev yaptığınız birleştirilmiş sınıf arasındaki ilişkiyi nasıl belirtirsiniz?

Katılımcılardan hizmet öncesi aldıkları eğitimle görev yaptıkları birleştirilmiş sınıf arasında bir ilişki olmadığını, bu sınıflarda nasıl eğitim vereceklerini öğretmenlik yaptıkları süre zarfında kendi

çabalarıyla öğrendiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılardan biri eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına birleştirilmiş sınıf uygulamaları için staj yaptırılması önerisinde bulunmuştur. Bu soruyla ilgili katılımcı görüşlerinden birisi,

“Hayır. Hayır. Birleştirilmiş sınıf tamamen bir tecrübe. Fakültede öğrendiğimiz hiçbir kitap bilgisi ile alakası yok çünkü birleştirilmiş sınıfların yapısı çok değişik. Köyün yapısı çok değişik. Birleştirilmiş sınıf köyden köye bile çok fark ediyor. Kendinizi ona göre ayarluyorsunuz.” demiştir.

3. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni olarak rehberlik ihtiyacınız olan konular var mı, varsa nelerdir?

Bu soruyu cevaplayanlardan iki katılımcı rehberlik ihtiyaçlarının olduğunu belirtmişlerdir. Rehberlik hizmetlerinin sadece birleştirilmiş sınıf ile ilgili değil yeni değişen Türk Eğitim Sistemi ile ilgili konularda da verilmesinin önemli olduğunu söylemişlerdir. Okulda rehber öğretmen olmamasının ya da milli eğitim müdürlüğünün bu ihtiyacı karşılamak için bir uygulama yapmamasının çok büyük bir dezavantaj olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerden birisinin görüşü;

‘Rehberlik ihtiyacımız gerçekten çok fazla. Hem birleştirilmiş sınıfta görev yapıyor olmaktan, hem de yeni değişen 4+4+4 eğitim sisteminden dolayı. Şimdi sınıfımda 5 yaşında da, 8 yaşında da 1. sınıf eğitimi almaya gelmiş çocuk var. Açıkçası nasıl davranacağımı bilmiyorum. Rehber öğretmenimiz yok ilçenin de bize gönderdiği ya da bizim için uygulanan her hangi bir rehberlik çalışması bulunmamakta. Bu durum aslında çok yanlış. Sanki bize orada ne haliniz varsa görün gibi bir yaklaşımları var.’ şeklindedir.

Katılımcıların ikisi de artık mesleklerinin son dönemlerinde olduklarını, uzun yıllar birleştirilmiş sınıf uygulaması olan okullarda çalıştıklarını belirtmişler ve bu konuda kendilerini deneyimli gördükleri için rehberliğe ihtiyaçlarının olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ancak okullarında bir rehber öğretmen olmadığı için öğrencilere tam anlamıyla rehberlik hizmetlerini götüremediklerini belirtmişlerdir. Aşağıdaki görüş durumu özetler niteliktedir;

‘Meslekte artık eskiyiz. Öğrenilecek bir şey kalmadı diye düşünüyorum. Rehberliğe gerek yok bence. Ama öğrenciler için rehber öğretmen şart. En çok öğrenme güçlüğü ve dikkat eksikliği konusunda rehberliğe başvuruyoruz.’

4. Birleştirilmiş sınıf öğretmeni olarak mesleğe başladıktan sonra bu konuyla ilgili olarak her hangi bir hizmet içi eğitim faaliyetine katıldınız mı? Varsa neler?

Çalışmaya katılan katılımcılar birleştirilmiş sınıfta görev yapmaya başladıktan sonra hiçbir şekilde hizmet içi eğitim almadıklarını belirtmişlerdir. Aslında böyle bir hizmet içi eğitime ihtiyaçları

olduğunu ve bu eğitimleri eğitim öğretim süreç ve faaliyetlerindeki niteliği arttıracaklarını da düşündüklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılardan biri bu konuda şunları söylemiştir;

'Hayır, herhangi bir hizmet içi eğitim faaliyetine katılmadım. Aslında hizmet içi faaliyetler bir gereklilik bizler için. Bana göre hizmet içi eğitim faaliyetleri eğitimin niteliğini ve etkililiğini de arttırmaktadır. Ama maalesef birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile ilgili hiçbir hizmet içi faaliyet düzenlenmemiştir'

Öğretmenlerden birisi öğretmenliğinin yanında müdür yetkili öğretmen olarak görev yaptığını daha önce böyle bir idarecilik tecrübesinin olmadığını, yazışmaların çoğunun eksik ya da yanlış hazırlanmış olduğu gerekçesiyle geri döndüğünü belirtmiştir. En azından idari işlerle ilgili bir hizmet içi eğitimin şart olduğunu belirtmiştir. Katılımcılardan birisi görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

'Hiçbir hizmet içi eğitim faaliyeti, semineri ya da kursuna katılmadım. Aslında çok büyük ihtiyaç duyuyorum. Özellikle müdür yetkili olduğum için yazışmaları yazmak, gelen yazılara yanıt vermek zorundayım. Ama ben bu konuda hiçbir bilgi ve tecrübeye sahip değilim. Yaptığım yazışmaların çoğu yanlış ya da eksik olduğu gerekçesiyle geri dönüyor. İlçe benden merkez okullardaki yazışmaların aynısını istiyor. Bu konuda çok zorlanıyorum. En azından idari işlerle ilgili olarak hizmet içi eğitim verilmesini çok isterim.'

5. Birleştirilmiş sınıflarda derslerin öğretiminde araç gereç konusunda yaşanan sorunlar nelerdir?

Çalışmaya katılan üç öğretmen araç gereç yönünden hiçbir sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar okulda internet olanaklarının, projeksiyon aletinin ve fotokopi makinesinin bulunduğunu belirtmişlerdir. İnternet aracılığı ile bazı eğitim sitelerine üye olduklarını ve bu çalışmaların öğrencileri çok hoşlarına gittiklerini belirtmişlerdir.

Katılımcılardan bir öğretmen ise araç-gereç konusunda sıkıntı yaşadığını, devlet tarafından desteklenmediklerini ve velilerin de duruma duyarsız kaldığını belirtmiş, okulda her türlü görevi kendisinin yaptığından yakınmıştır. Öğretmenin görüşleri şu şekildedir;

"Sıkıntı çok. Her türlü şeyi kendimiz yapıyoruz. Köy öğretmeni olmak fedakârlık gerektirir. Devlet tarafından bir hademe bile verilmiyor. Her şeyi kendimiz yapıyoruz. Hala tebeşir, kara tahta kullanıyoruz. Çok sıkıntılı boru patladı tahta düştü kendim yapıyorum her şeyi. Evlerde internet bile yok. Proje ödevi performans ödevi veremiyorsun. Çünkü araç-gereç yok. Köylü de ilgilenmiyor. Okulda projeksiyon bir tane var seyyar kullanıyoruz. İki bilgisayar var biri bozuk. Eskiden kalma tepegözümüz var. Kullanmıyoruz. İnternet var. Televizyon var evden getirdim eski. Harita, iletke, gönye var. Etkinlik yaparken deney yaparken malzeme yok. Yerküremiz var. Deneyleri kendi şartlarımıza göre değiştiriyoruz."

6. Birleştirilmiş sınıflarda öğretim hedeflerine ulaşma düzeyi ile ilgili güçlükler nelerdir?

Bu soruda üç katılımcı öğretim hedeflerine ulaşmakta zamanın en önemli engel olduğunu ifade etmişlerdir. Programda yer alan tüm hedef kazanımları edindirmeye çalışmadıklarını, kendilerine göre belirledikleri temel kazanımları edindirmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Bir öğretmen;

'Değil birleştirilmiş sınıflarda müstakil sınıflarda bile programda belirtilen hedef kazanımların hepsine ulaşmak oldukça güçtür. Hele bir sınıfta iki sınıfa eğitim veriyorsanız bu daha da güç hatta imkânsız olarak söylenebilir. Bizim buradaki amacımız temel kazanımları edindirmek oluyor. Okuma yazma bilsin yani okuduğunu anlasın, kendini ifade edebilsin, birde temel matematik becerilerini edinsin yani dört işlem yapabilsin. İnanın bu saydıklarımı bile çoğu kez edindirebilmek oldukça güç oluyor.' şeklinde görüşlerini ifade etmiştir.

Yukarıdakilere ek olarak katılımcılardan birisi 1,2, ve 3. sınıflarda dönüşümlü uygulanan mihver derslerde öğrenme hedeflerine tam olarak ulaşamadığını, o yılki uygulanan programa göre etkinliklerin öğrencilere çok ağır veya çok kolay geldiğini ifade etmiştir. Özellikle veli ilgisizliğini ve zaman sıkıntısını büyük bir sorun olarak gören bir öğretmen 4. ve 5. sınıflarda daha kolay ders işleyebildiğini ve öğrenme hedeflerine daha kolay ulaşabildiğini belirtiyor. Görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir;

"Birleştirilmiş sınıfın güzel tarafı şu.1-2-3 birleştirildi diyelim çocuk okuyamadı diyelim. O birinci sınıf seneye ikinci sınıfta birlerle yine beraber olduğu için öğrenebiliyor. Yani geri kalan tam öğrenemeyen çocuklar öbür sene öğrenebiliyor. Bir ikincisi ikilere anlatırken birlerden zeki çocuklar kulağına çalındığı için ödevlendirme bile olsa onu duyuyor. Öbür sene hatırlayabiliyor onu haa diyor bu böyleydi. Sıkıntı tarafı şu. Bir sene 1. Sınıf, diğer sene 2. Sınıf, diğer sene 3. Sınıf uygulanır. Tam o sene 1. sınıfa başladı çocuk o senede 3. Sınıf hayat bilgisini işleniyor. Daha okuma yazma bilmiyor çocuk. Hiçbir şeyi tanımıyor bilmiyor.3. sınıf hayat bilgisini ancak sözel olarak bir şeyler yapıyor. Etkinliklerde katılamıyor. Çünkü 3. sınıfa göre. Birleştirilmiş sınıf olarak hayat bilgisinde bir düzenleme yok...4-5'te sıkıntı olmuyor ama onları ortak götürebiliyorsun....1-2-3'lerde zaman yetmiyor ama özelliklede matematikte. Öğleden sonraki derslerde beden, resim ve müzikte dersleri işlemiyoruz. İlk bir saat en azından yetişmediğin konuyu işlersin, geri kalmasın, eksik olmasın diye. Bir saat oynatırsın çocukları"

Katılımcılardan birisi öğrenme hedeflerine ulaşabilmek için okul saatleri dışında ek zamanlar yaratarak öğrencilerle çalışmalar yaptığını ifade ediyor. Katılımcı görüşleri:

"Aslında her akşam geldiğimde evde vicdan muhasebesi yapıyorum. Bugün birlerin konularını tam olarak verebildim mi?. Üçlerin konularını verebildim mi. En çok zaman sıkıntısı oluyor. Eksik

İlgilendiğimi düşünüyorum. Akşamüzeri veya öğle arasında üçlerle telafi etmeye çalışıyorum. Birleri tutamıyorum. Çok yoruluyorlar. Müstakil sınıf gibi tüm kazanımları veremiyorum ama .”

7. Dersleri bir arada işlemenin sınırlılıkları nelerdir?

Katılımcılardan ikisi zamanın en önemli sınırlılık olduğunu, yaş gruplarının farklı olmasının da öğretmeni birçok konuda sınırlandırdığını belirtmişlerdir.

Katılımcı görüşlerinden birisi şu şekildedir:

“Birleştirilmiş sınıf uygulamalarının en büyük sıkıntısı zaman konusunda olmaktadır. Müstakil sınıflarla aynı programı uygulamamız çocukların aynı merkezi sınavlara girmesi de öğrenciler açısından büyük bir sorun ve sınırlılıktır bana göre.”

Katılımcılardan birisi programda belirtilen kazanımların hepsine birden ulaşmanın zorluğunun yanında öğrencilerin birbirlerinin akrabaları olmaları onları boş vermişliğe ittiğinden bahsetmiştir; Bu konuda şunları söylemiştir;

“Dersleri dönüşümlü işlemek en büyük sınırlılığı. Bu yüzden öğrencilerimi devlet parasız yatılı sınavları gibi sınavlara bile sokamıyorum. Düşünün her gün beş farklı sınıf, 5 farklı ders olsa günde 25 farklı konu anlatmak gerekiyor. Bunun içinde bir mucize gerekiyor öğretmene. Zaten köy okullarında birbirlerini tanıyorlar. Komşusu akrabası. Bu sıkıntı olabiliyor. Çocuk herkesi tanıyor bu yüzden etkilenmiyor. Birbirlerine abla abi diyorlar zaten.”

Diğer bir katılımcı ise farklı düzeylerde bulunan öğrencilerin dikkat dağınıklığından ve öğretmeni paylaşamamalarından yakınarak şunları söylemiştir;

“Sınırlılıkları en çok dikkat dağınıklığı oluyor. Ben birlere soru soruyorum müzikli ve şarkılı ise üçler cevap vermeye kalkıyorlar. Ben siz etkinliğinizi yapın desem de çok hoşlarına gidiyor. Dikkatleri dağılıyor. Birlerin konuları daha civil civil, çizgi filmler, müzikli onlar da onu yapmak istiyor. 3’ler okuma yaparken 1’ler onları pek dinlemek istiyorlar. Gürültü yapıyorlar. Dikkatlerini dağıtmaya çalışıyorlar. Beni oyalamaya çalışıyorlar. İlgimin kendi üzerlerinde olmalarını istiyorlar. Bildikleri şeyi bile on kere soru sormaya geliyorlar. Biraz kıskanıyorlar.”

8. Dersleri bir arada işlemenin avantajları nelerdir?

Çalışmaya katılan öğretmenler birleştirilmiş sınıflarda ‘abilik ve ablalık’ kavramlarının oldukça gelişmiş olduğunu ifade etmişlerdir. Buna bağlı olarak öğrenciler arasında yardımlaşma ve hoşgörünün etkili olduğunu ve bu durumun hem eğitimsel hem de öğretimsel olarak sınıf ortamında bir avantaja dönüştüğünü belirtmişlerdir. Konularda eksiklikleri tamamlama, bir sonraki konuya hazırlanma ve tekrar boyutunda da birleştirilmiş sınıfların avantajlı olduğunu ifade etmişlerdir. Bir öğretmen;

'Bana göre birleştirilmiş sınıf uygulamalarının en önemli avantajı çocuklar arasındaki iletişim bağının güçlü olması ve buna bağlı olarak gelişen yardımlaşma ve hoşgörünün gelişmesi. Burada öğrencilerin çoğu birbirinin ya ablası ya kardeşi ya da akrabası. Bu nedenle birbirlerine karşı son derece yardımseverler. Ağabeylik ablalık bağları çok gelişmiş. Bir başka avantajı da mesela bir konuyu anlamamış olan 4. sınıf öğrencisi 3. sınıflara anlatırken anlayabiliyor ya da tam tersi 4. sınıflara konu anlatırken ilgili öğrenciler dinliyor ve bir alt yapı oluşuyor. Böyle avantajları var aynı sınıfta okumamın.' şeklinde görüş belirtmiştir.

Ancak bir öğretmen ise birleştirilmiş sınıf uygulamalarının hiçbir faydası olduğuna inanmadığını ifade etmiştir;

'Ben 1-2 okuttum bir avantajını görmedim. Hep zorluklarını gördüm. İkilere zaten okuma yazma biliyor su an birlere okuma yazma öğrettiğim için ikilere bir faydası olmuyor. Ama 2-3 olsaydı ikilere matematikte toplama öğretirken üçlerden bilmeyen öğrenirdi ya da pekiştirirdi ama benim 1-2 de bir faydasını görmedim. Birleştirilmiş sınıf uygulamasının genelinde bir faydasına inanmıyorum.'

9. Okul ve sınıf açısından birleştirilmiş sınıf uygulamalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu soruyu cevaplayan iki katılımcı okulda araç gereç sıkıntısı yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Sınıf sayılarının, sıra masa sayılarının yeterli olduğunu, okul bahçelerinin öğrencilerin ihtiyacını karşıladığını ifade etmişlerdir. Buldukları köyde öğrenci sayısının yeterli olmamasından dolayı birleştirilmiş sınıf uygulamasının yapıldığını belirtmişlerdir. Birisi şu şekilde görüşlerini ifade etmiştir;

'Fiziksel şartlarımız oldukça iyi merkeze yakın oluşumuz ihtiyaçlarımızın çabuk ve kolay karşılanmasını sağlıyor. internet olması projeksiyon olması ve fotokopi makinemizin olması en büyük şansımız. Teknolojik alt yapımız ve fiziksel imkânlarımız birçok müstakil okula göre oldukça iyi durumda. Bu da en büyük avantajımız.'

Bu fiziki şartların uygunluğunu belirtenlerin yanında iki katılımcı da okulun fiziki şartlarının düzeltilebilmesi için kendilerinin fedakârlık yaptığını bahsetmiştir. Bunu en iyi özetleyen katılımcı görüşü şöyledir:

"Okulumuz sobalı. Soğuk sıcak dengesini kuramıyoruz. Bahçemiz çamurlu. Çamur sınıfın içine giriyor. Su okul bahçesinin dışında. Biz eğitim öğretimle uğraşyoruz, her şeyle ilgilenemiyoruz. Bir yerimiz kırılıyor, bir yerimiz bozuluyor. Usta bulmakta zorlanıyoruz. Müstakil sınıfa uygun fiziki şartlar ama 60 öğrencimiz var öğretmen normu vermiyorlar. 5 sınıf var aslında ama kullanılmıyor."

10. Bireysel farklılıklar konusunda yaşanan güçlükler nelerdir?

Katılımcılar sınıflarında çok fazla bireysel farklılık olduğunu, bu öğrenciler için gerekli çalışmalarını ve yönlendirmeleri yaptıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca velilerin öğrenciler arasında yaşanan bireysel farklılıkları anlamada güçlük çektiğini, yaşanan farklılıklardan dolayı öğretmeni sorumlu tuttuklarını ifade etmişlerdir. Bir öğretmen;

'Bu konuda da inanm çok güçlük yaşıyoruz. 3. sınıfta hala okuyamayan öğrenci var. Ben geçen yıl geldim. Sınıf çok kötü durumda üç öğretmen değiştirmiş ben dördüncü öğretmenim aslında çocuklarında bir suçu yok. Şanssızlık yaşamışlar. Bir yanda okuma yazmaya tam geçememiş çocuk bir yanda çok iyi algılayan çocuk, bir yanda ortalama bir çocuk. Seviye seviye işte biz bu güçlüklerle rağmen elimizden geldiğince bir şeyler yapmaya çalışıyoruz.'sekinde görüş ifade etmiştir.

Bir başka katılımcı da aynı konuya dikkat çekerek 4+4+4 sistemiyle 1. Sınıfa başlayan öğrenciler arasında çok fazla bireysel fark olduğunu, bunların hepsi ile tek tek uğraşmanın çok zor olduğunu dile getirmiştir. Katılımcı görüşü şöyledir:

"Çok çok evet.1. sınıfta özellikle çok fazla. Hepsini getirebileceğimiz en iyi yere getirmeye çalışıyoruz. çok çok fazla ağır yük oluyor. Ali bunu biliyor, Ayşe bilmiyor gibi her öğrenciye ayrı plan yapıyorum takip etmek adına ama bu çok zor. İki kişi bir yerde. Üç kişi bir yerde. Hepsine ayrı etkinlik çıkartıp veriyorum. Ayrı uygulama. Teneffüs aralarında kim nerde kaldıysa onu bir adım ileri götürmeye çalışıyorum. Hele bu 4+4 le gelen öğrencilerde çok. Kimi anaokuluna gitmiş kimi gitmemiş biri 5 yaşında biri 6 yaşında kimi 8 yaşında. Kimi kalem tutmasının bilmiyor. Kimi alıyor götürüyor. Mesela ayrı öğretmen olsa herkes kendi sınıfıyla ilgilenir. Daha kolay olur. Mesela benim 3. Sınıflarda da hala 2. Sınıf seviyesinde olan var onlarda alttan geliyor. Birde öyle bir grup var. Böyle bölüm bölüm. Bunların hepsiyle ayrı ayrı uğraşıyorsun. Çok zor."

11. Birleştirilmiş sınıfta öğretmenlik yapma konusunda isteklilik düzeyiniz nasıldır?

İki katılımcı bu soruya birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yapmakta isteksiz olduklarını ve sadece zorunlu oldukları için yaptıklarını belirtmişlerdir. Birisi görüşlerini şöyle ifade etmiştir;

'Hiç yok, sıfır, kaldırılmasını istiyorum. Hani benim yapabileceğim bir şey varsa sizden dolayı imzama da atarım altına kesinlikle. Zor çok zor bir uygulama, sınıfta düzeyi yüksek olan çocuklar var. Onlar içinde çok zor ve ben onlar için çok üzülüyorum. Ben 1. sınıflara eğitim verirken düzeyi çok iyi olan öğrencilerime faydalı olamadığımı düşünüp çok üzülüyorum. O yüzden kesinlikle kaldırılmasını ve taşınalı eğitim yapılmasını istiyorum.'

Katılımcılardan birisi birleştirilmiş sınıf öğretmeni olmakta pek istekli olmadığını ama yine de öğrencilerin kendini rol model almasının onu mutlu ettiğini belirtmiştir. Okulun onarım ve bakım

işlerinde görev aldığı için bir şeyler yaptığını görmekten ve çevresindekilerin onu takdir etmesinden mutlu olduğunu ifade ederek şöyle konuşmuştur;

“Ben, öğretmenlik olarak zevk almıyorum... 1. sınıfta çocuk boş gelip te bir şeyler öğrendiğini görünce zevk alırsın. Ben tam anlamıyla zevk alamıyorum. ...Öğretmenlik olarak bir şeyler yapıyorum ama bunun yeterli olmadığını görüyorum. Soruya gelince binayı boyuyorum. Boruyu tamir ediyorum mutlu oluyorum. Müfettişler beğeniyor. Hoşuma gidiyor. Çok güzel okulumuz var ama ders anlamında onun karşılığını göremiyorum o yüzden mutlu değilim... Köy okullarında köylü çocuklar seni örnek alır. ... Çocuk aç olduğu için heyecanlı. Güzel. Ama işte çocuk okula neden geldiğini bile bilmiyor. Veliler bu bilinci vermiyorlar çocuklara. Çok zor.”

Bir diğer öğretmen “Öğretmenlik mesleğini nerde olursa olsun yaparım, çünkü çok seviyorum.” diyerek istekli olduğunu belirtmiş ve düşüncelerini şöyle ifade etmiştir;

“Öğretmenlik olsun da nerde olursa olsun yaparım. Ben çok seviyorum çünkü çocukları çok seviyorum. Öğretmenliği çok seviyorum. Ne kadar yakınsam da sınıfa girdiğimde unutuyorum. İstekliyim çünkü bir şey verdiğim zaman kısa sürede alabiliyorum...Onlara bir şey öğrettiğimi görmek bana çok haz veriyor. Mutlu oluyorum. Çünkü çocuklar gerçekten sevgiye ilgiye çok aç. Çok farklılar. Onları mutlu ettiğimi görmek beni sevindiriyor.”

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin, birleştirilmiş sınıf uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla katılımcılara sorulan sorular nitel analize tabi tutulmuş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yapmak için sakin, tecrübeli ve sabırlı olmak gerektiği ortaya çıkmıştır. Ayrıca katılımcılar birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmanın çok zor olduğunu belirtmişler ve bunun sebebi olarak da yaşanan olumsuz durumlardan örnekler vermişlerdir. Katılımcılara göre birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yapmayı zorlaştıran nedenlerin başında birden çok sınıfı bir arada okutma zorunluluğu, zaman sıkıntısı, öğrencilerin dikkat dağınıklığı gelmektedir. Literatüre bakıldığında araştırmadan elde edilen bu bulgularla benzerlik gösteren çalışmaların olduğu görülmektedir (Adanur,2011; Yıldız,2009; Bayar,2009). Birden çok sınıfı bir arada okutma durumu öğrencilerin farklı hazır bulunuşluklara ve farklı gelişim düzeylerine sahip olmalarından dolayı öğretmenlerin daha çok zorlanmalarının sebebi olabilir. Yapısı gereği zaten zor bir uygulama olan birleştirilmiş sınıf uygulamasının benzer düzeydeki öğrencilerden grup yapılmadığı için daha çok sorunu beraberinde getirdiği söylenebilir. Araştırmanın sonucunda katılımcılar hizmet öncesinde aldıkları lisans eğitimleri ile görev yaptıkları birleştirilmiş sınıf arasında bir ilişki bulunmadığını, birleştirilmiş sınıflarda öğretmenlik yapmayı görev

yaparken edindikleri tecrübeler sayesinde öğrendiklerini belirtmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bulgular Kaya ve Taşdemirci'nin 2005'te yaptıkları çalışmadan elde ettikleri öğretmenlerin yeterli hizmet öncesi eğitim almadıkları yönündeki bulgularla benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin bazılarının da lisans eğitimlerini aldıkları yıllarda birleştirilmiş sınıflarda öğretim dersinin henüz uygulamaya konulmamış olması ve staj uygulamalarını da bağımsız sınıflarda yapmaları sebebiyle birleştirilmiş sınıfta öğretmenlik yaparken zorlandıklarını söylemişlerdir. Bu öğretmenler göreve başladıklarında çalıştıkları okulda kendilerine yardımcı olabilecek deneyimli bir öğretmen veya müdür yetkili öğretmen olsaydı birleştirilmiş sınıf uygulamalarına daha kolay uyum sağlayabilecekleri söylenebilir. Ayrıca lisans eğitimleri sırasında staj uygulamaları içerisinde birleştirilmiş sınıflara da yer verilmiş olsaydı mesleğe başladıklarında bu kadar zorluk yaşamayacakları da söylenebilir.

Araştırmada katılımcılar artık birleştirilmiş sınıf öğretmenliği konusunda deneyimli oldukları için rehberliğe ihtiyaçlarının olmadığını ancak okulda bir rehber öğretmen varlığının öğrencilerin gelişimlerine yardımcı olabileceğini en çok bu konuda sıkıntı çektiklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların mesleki deneyimlerine güvenerek öğrenecekleri bir şeyin kalmadığını ve dolayısıyla rehberliğe ihtiyaçlarının olmadığını belirtmeleri düşündürücüdür. Katılımcıların yeni bir şey öğrenmek istememelerinin onları mesleki bir gerilemeye götürebileceği düşünülebilir.

Katılımcılar göreve başladıktan sonra birleştirilmiş sınıf uygulamaları ile ilgili herhangi bir hizmet içi seminere katılmamışlardır. Ancak bu tarz bir seminere katılma konusunda gönüllü olduklarını da ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu kısmında elde edilen bu bulgu ile daha önce öğretmenlerin rehberlik ihtiyaçlarının olmadığını belirtmeleri bir çelişkidir. Çünkü öğrenilecek bir şeyleri kalmadığı için rehberliğe ihtiyaçlarının olmadığını dile getiren katılımcılar bu soruda hizmet içi seminerlere katılmak istediklerini belirtmişlerdir.

Araştırmada katılımcılardan bazıları araç gereç konusunda sıkıntı yaşamadıklarını, gerekli olan materyallerin okullarında bulunduğunu, bazıları ise yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma bulgularına göre diğer sorularda hep benzer düşüncelere sahip olan katılımcıların araç gerecin okullarında yeterliliği konusunda belirgin bir şekilde farklı düşündükleri görülmüştür.

Araştırma sonucuna göre öğretmenler programda yer alan öğrenme hedeflerine ulaşmakta zorluk çektiklerini ifade etmişlerdir. Öğrenme hedeflerine ulaşmak için okul zamanları dışında ek zamanlar yaratarak öğrencilerle ders yaptıklarını, bir kısmı ise resim, müzik ve beden eğitimi gibi derslerde kendilerince daha önemli olan Matematik, Türkçe gibi dersleri işlediğini belirterek öğrenme hedeflerine ulaşmaya çalıştığını ifade etmişlerdir. Bu sonuç birleştirilmiş sınıflarda ilköğretim programında yer alan hedeflerin çoğuna ulaşamaması sınırlılığı ile açıklanabilir (Erdem, 2004; Köksal, 2005). Ayrıca Oran (2003)'in "Birleştirilmiş ve Bağımsız Sınıflarda Öğrenim Gören Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Bilişsel Hedeflerine Ulaşma Düzeyi" çalışmasından elde ettiği sonuçlar, bulgularımızı destekler niteliktedir. Bununla birlikte Veenman (1995) tarafından ileri

sürülen bağımsız sınıflar ile birleştirilmiş sınıflar arasında yapılan eğitim arasında anlamlı bir fark olmadığı görüşü ise çalışmanın bulgularıyla çelişmektedir. Katılımcıların Matematik, Türkçe gibi önemli gördükleri derslerin kazanımlarını yetiştirebilmek için resim, müzik ve beden eğitimi gibi dersleri kullanmasının çocukların duyuşsal becerilerinin gelişimleri açısından uygun olmadığı söylenebilir. Öğrencilerin zihinsel ve fiziksel gelişimleri için bu derslerin de işlenmesi gerekmektedir. Araştırmanın bulgularına göre katılımcılar birden çok sınıfı bir arada okutmanın öğrencilerde dikkat dağınıklığı, öğrenme hedeflerine tam olarak ulaşamama ve öğrencilerin özellikle birinci sınıfların öğretmeni paylaşamama gibi sorunları beraberinde getirdiğini ifade etmişlerdir. Araştırmanın bu bulgusu literatürde yer alan pek çok çalışmayla örtüşmektedir (Kaya ve Taşdemirci, 2005; Yıldız, 2009; Abay, 2006; Adanur, 2011). Birinci sınıfların öğretmenleri paylaşamamalarının nedeni onların henüz okula yeni başlamış olmalarından ve içinde buldukları gelişim çağının özelliklerinden biri olan benmerkezci düşünce yapısından kaynaklandığı söylenebilir. Öğrencilerin dikkat dağınıklığının ve öğrenme hedeflerine tam ulaşamamanın sebebi ise aynı derslik içerisinde birden fazla sınıfın öğrenim görmesi olabilir. Elde edilen bulgulara göre dersleri bir arada işlemenin üst sınıftaki öğrencilerin geçmiş öğrenmelerini tekrar etme ve alt sınıftaki öğrencilerin ise fark etmeden yeni bilgiler kazanması gibi avantajları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatüre bakıldığında Köksal (2005) ve Öztürk (2002)'in kitaplarında yer verdiği ifadeler araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Öğrenciler ödevlendirildikleri saatlerde öğretmenin ders işlediği sınıfın dersini istemeden de olsa duyarak gizil öğrenme yoluyla üst sınıflara ait öğrenmeler gerçekleştirdikleri söylenebilir. Aynı zamanda öğretmen alt sınıflara ders anlatırken üst sınıflarda bulunan geri kalmış öğrencilerin de öğrenmelerini güçlendirmeleri için bir fırsat doğmaktadır.

Katılımcılar öğretmenlik yaptıkları sınıflarda farklı sınıf düzeyi bulunmasına rağmen öğrencileri bireysel farklılıklarına göre de gruplara böldüklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler arasında çok fazla bireysel farklılık olduğunu dile getiren katılımcılar özellikle 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konan 4+4+4 sistemiyle birinci sınıfa başlayan farklı yaş düzeyindeki öğrencilerin büyük bir sorun teşkil ettiğini belirtmişlerdir. 4+4+4 sistemiyle birinci sınıfa başlayan farklı yaş düzeyindeki öğrenciler farklı gelişim özellikleri sergilemektedirler. Bu çocuklardan bazıları henüz işlem öncesi dönemde olduklarından dolayı aynı sınıf düzeyindeki diğer öğrencilerden daha farklı bireysel özellikler gösterdikleri söylenebilir. Katılımcılar bireysel farklılığın en büyük nedeni olarak ailenin çocuğuna olan tutumunu göstermektedirler. Bazı veliler çocuklarıyla yakından ilgilenirken bazıları ise bu durumun tam zıddı davranışlar göstermektedirler. Literatür incelendiğinde ailenin, öğrencinin okuldaki başarısını önemli oranda etkilediği yönünde çalışmalara rastlamak mümkündür (Öztürk,2005; Kaya ve Taşdemirci, 2005; Dursun, 2006). Katılımcılardan birisi birleştirilmiş sınıf öğretmenliği yapmakta gönüllü olmadığını dile getirmiştir. Araştırmanın bu

bulgusu Şahin (2007) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin birleştirilmiş sınıflarda görev almak istemedikleri ve birleştirilmiş sınıflarda eğitimin isteksiz yapıldığı yönündeki bulgularla örtüşmektedir.

Araştırmanın sonuçları göz önünde bulundurularak aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

Uygulayıcılara yönelik öneriler:

1. Öncelikle sınıf öğretmeni yetiştirme programı yeniden düzenlenebilir. Aday öğretmenlere daha çok saha çalışmalarına katılma olanağı verilebilir.
2. Birleştirilmiş sınıflarda görev yapacak öğretmenlerde kıdeme dikkat edilebilir. Yeni mezun öğretmenlerin görevlendirilmeleri yapılmayabilir.
3. Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin isteksizliğini giderici tedbirler alınabilir.
4. Başarının artması için okul aile işbirliğinin en üst düzeyde gelişmesi sağlanabilir.
5. Taşınmalı eğitim olanakları artırılabilir. Fiziksel olanakları uygun olan okullar için çevre köylerden öğrenci taşınıp sınıflar bağımsız hale getirilebilir.
6. Birleştirilmiş sınıflı ilkokullara maddi destek artırılabilir.
7. Birleştirilmiş sınıflarda, bağımsız sınıflarda uygulanan programların uygulanmasından vazgeçilmelidir. Ülkemizin yadsınamaz gerçeği olan birleştirilmiş sınıf uygulamalarının olduğu okulların şartları ve çevre koşulları düşünülerek kazanımlar ve içerik buna göre şekillendirilmeli böylece daha işlevsel programlar hazırlanmalıdır.
8. Birleştirilmiş sınıflarda yer alan farklı seviyedeki öğrenciler için bu öğretmenlerin kılavuz kitaplarında daha fazla etkinlik ve ölçme-değerlendirme sorularına yer verilmelidir.
9. Birleştirilmiş sınıflı okulların alt yapı sorunları, araç-gereç eksiklikleri, teknolojik donanım yetersizlikleri düşünülerek ilgililerin bunları tamamlaması için gereken hassasiyeti göstermesi gerekmektedir.
10. Birleştirilmiş sınıf okutan öğretmenlerin motivasyonları sosyal ve ekonomik özendiricilerle desteklenmelidir.

Araştırmacılara yönelik öneriler

- Birleştirilmiş sınıf uygulamalarında karşılaşılan sorunların ortaya çıkarılması için bu sınıflarda yer alan öğrencileri de farklı bir boyut olarak çalışmalara dâhil etmek farklı bir bakış açısı sağlayabilir.
- Birleştirilmiş sınıf uygulamalarına ilişkin bu denli araştırma yapılmış olmasına, bir çok sorun ve çözüm önerisi geliştirilmiş olmasına rağmen bu konuyla ilgili bir düzenleme olmamasının sebepleri araştırılabilir.

Kaynakça

- Abay, S. (2006). Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğretme öğrenme sürecinde karşılaştığı sorunlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum: Türkiye.
- Adanur, Z. (2011). Birleştirilmiş sınıflarda yapılandırmacı yaklaşımın uygulanabilirliğinin öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi: Trabzon ili örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon: Türkiye.
- Akbaşlı, S. & Pilten, Ö. (1999). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim. Konya: Mikro Yayınları.
- Aksoy, N. (2007). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim öğretim: genç ve deneyimsiz öğretmenlerin görüşlerine dayalı bir araştırma. *Eğitim Bilim ve Toplum*, 21: 82-108.
- Bayar, S. A. (2009). Sınıf öğretmenliği eğitimi anabilim dalı 4. sınıf öğrencilerinin birleştirilmiş sınıflar hakkındaki görüşleri: Gazi Üniversitesi örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara: Türkiye.
- Binbaşlıoğlu, C. (1999). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J.W. (2007). *Qualitative Inquiry And Research Design: Choosing Among Five Traditions* (second edition). London: sage
- Çınar, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilk okuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5 (7): 31-45.
- Denzin, N. K., (2005). *The Landscape Of Qualitative Research: Theories And Issues*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Doğan, R. (2000). Birleştirilmiş Sınıflarda Eğitim Öğretim. Trabzon: Uzun Yayınevi.
- Dursun, F. (2006). Birleştirilmiş sınıflarda eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2: 33-57.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erdem, A.R. (2004). Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Glesne, C. (2012). *Nitel Araştırmaya Giriş* (A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu, Çev.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gökçe, O., (2006). *İçerik Analizi, Kuramsal Ve Pratik Bilgiler*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gray, D. E. (2009). *Doing Research In The World*. Sage Publication Ltd.
- Kaya, K. & Tasdemirci, E. (2005). Birleştirilmiş sınıflar ile bağımsız sınıflarda ilk okuma yazma öğretiminde karşılaşılan sorunların karşılaştırmalı incelemesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (2005/2): 1-26.
- Kazu, Y.İ. & Aslan, S. (2011). Birleştirilmiş sınıf uygulamasına karşılaştırmalı bir bakış: Vietnam, Peru, Sri Lanka ve Kolombiya örnekleri. *International Online Journal Of Educational Sciences*, 3(3): 1081-1108.
- Köklü, M. (2000). *Birleştirilmiş Sınıfların Yönetimi ve Öğretimi*. İstanbul: Beta Yayınevi.
- Köksal, K. (2005). *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim*. Ankara: Pegema Yayınları.
- Little, A. (1994). *Multi-Grade Teaching. A Review Of Research And Practice – Education Research Paper*. 12.
- Mayring, R. (2000). *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş* (A. Gümüş ve M.S. Durgun, Çev.) Adana: Baki Kitabevi.
- MEB, (2013). http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_10/11110255_birlestirilmis_snflar_haf_ders_prg.pdf. Erişim tarihi: 15.04.2013.
- Merriam, S. B. (1999). *Qualitative Research And Case Study Applications In Education* (second edition). San Francisco: jossey-basspublishers.
- Oran, T. (2003). Birleştirilmiş ve bağımsız sınıflarda öğrenim gören beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi bilişsel hedeflerine ulaşma düzeyleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum: Türkiye.
- Öztürk, H. İ. (2005). *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.

- Sağ, R., Savaş, B. & Sezer, R.(2009). Burdur'daki birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin özellikleri, sorunları ve ihtiyaçları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,37-56.
- Semerci, N. (2007). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programına ilişkin görüşleri. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu Bildiriler Kitabı. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, 499-504.
- Sınmaz, A. (2009). Birleştirilmiş sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının uygulamasına ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi (Düzce ili örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu: Türkiye.
- Sumak, S. M, Sumak, A.E.G. & Gelebek, M.S. (2011). Birleştirilmiş sınıflarda karşılaşılan sorunlar ve öğretmenlerin bakış açısından olası çözüm önerileri (Kilis Örneği). *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3): 1221-1238.
- Şahin, Ç. (2007). Birleştirilmiş Sınıflara İlişkin Temel Bilgiler, Ç. Şahin (Ed.), *Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim (1-30)*, Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Taşdemir, M. (2000). *Birleştirilmiş Sınıflarla Öğretim, Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Ocak Yayınları.
- UNESCO. (1989). *Multigrade Teaching in Single Teacher Primary Schools*. Principal Regional Office for Asia and the Pacific. Bangkok
- Veenman, S. (1996). Effects of multigrade and multi-age classes reconsidered. *Review of Educational Research*, 66 (3): 323- 340.
- Verma, G. K., & Mallick, K. (1999). *Researching Education: Perspectives And Techniques*. Philadelphia: Open University Press.
- Yıldız, S. (2009). *2005 Hayat bilgisi dersi öğretim programının birleştirilmiş sınıflarda uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (nitel bir araştırma)*. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon: Türkiye

Extended English Abstract

Elementary schools, which have an important place in Turkish Education System, emerge as the institutions laid the foundations for the skills and acknowledgements that are expected from students to be recovered in the future years . Among these schools, the schools that have multi-age class applications occupy a very large place.. In accordance with the reasons such as the lack of the number of students, the insufficient number of teachers and classrooms in rural areas, especially in the villages, creating a group by combining different levels of more than one classroom in primary schools and being taught by a teacher is called multi-age class . In other words, it is defined as students at different age, class and abilities study in the same group. Multi-age classroom applications, stand out as a very long-standing practice in Turkey. According to this, three basic reasons are being shown that cause this application. These are the small number of students and teachers and shortage of classrooms. According to the Ministry of National Education 2011-2012 academic year; at 10,413 primary schools 305.201 students are educated according to a multi-age class application. Accordingly, 35% of primary schools in Turkey consists of schools with multi-age class application. The works performed to optimize this much high rated multi-age class application more effective and efficient are of great importance .

The existence of schools with multi-age classes shouldn't be considered as backwardness. Turkey, in its current available context, is in need of schools with multi-age classes. The way of conveying the basic education services to residential units in rural areas can be provided with multi-age class applications. Schools with multi-age classes give the opportunity to use of the right of education for the children living in rural areas.

In primary schools the multi-age classrooms are managed by the classroom teachers. This is important to know the ideas of classroom teachers about applications, the problems they encounter and the solutions to these problems while they are trying to fulfill their tasks effectively. This study was conducted to determine the views of teachers, who work in multi-age classes, on the multi-age classes applications. Although this study, that aims to reveal the emotions, thoughts and perceptions of teachers working in multi-age classes schools on the basis of teachers' narratives, was made on a small group, it offers a perspective from which to understand the teachers' professional standards of living.

Study group of the research is constituted by four classroom teachers who are working in the provinces of Antalya and Burdur in 2012/2013 academic year. Teachers were selected by purposive sampling method. Three females and one male of four teachers have BA degree and are more than 5 years seniority.

In this study, qualitative research design has been adopted and the study is structured within the framework of this method because it is intended to determine the views of the teachers working in multi-age classes on the multi-age classes applications. In the research the data were obtained by using the interview techniques that is one of the qualitative data collection methods. In this context, in order to determine the views of the teachers working in multi-age classes on multi-age class applications, a semi-structured questionnaire consisting of 11 questions was prepared. For the semi-structured interview form prepared by conducting necessary literature review, the validity of the data was ensured by application of expert judgement.

The interviews were recorded by voice recorder in the research and then statements of participants were transcribed without any addition or correction. While casting, the speeches were written exactly without any correction. Subsequently, in order to ensure the reliability of the data the audio recordings and transcripts of the interview were both listened and read by researchers. In order to increase reliability and validity short notes were taken as well other than audio recordings by researchers during the interviews.

According to the findings of the study it is emerged that for teaching in multi-age classrooms one should be calm, experienced and patient. In addition, participants pointed out that very hard to be a teacher in multi-age classrooms, and gave examples of the negative situations as the cause of it. According to the participants, at the beginning of the reasons that make it difficult to teach in multi-age classes are, the obligation of teaching combinations of classes together, shortage of time and distractibility of students.

As a result of the research participants stated that there is not a relationship between their undergraduate education prior to the service and multi-age classes in which they work and that they have learned teaching in multi-age classes through the experiences they have acquired while serving. Some of the teachers said that they had difficulties due to the course of teaching in multi-age classes had not yet implemented and did their training applications in independent classes. It can be said that if there were an experienced teacher or a director competent teacher at their schools when they started working, they would have adapted to the multi-age classes applications easier.

According to the findings of the research the participants stated that they no longer need guidance as they are experienced in multi-age classes teaching, but if, presence of a guidance counselor at school can help the development of students and that they were making trouble most about this issue. It is thought-provoking that the participant indicates relying on their professional experiences that there aren't something to learn and therefore, they don't need guidance. Participants do not prefer to learn something new, may lead them to an occupational decline.

After the participants started their görev, they did not take part in any in-service seminar related to classroom practice. However, they had expressed that they were willing to participate in such a seminar. This finding obtained in this part of the study and the findings death with contradict each other. The participants, who were voicing earlier that they didn't need guidance since there was not something to be learned, stated in this question that they want to participate in in-service seminars.

In the research some of the participants stated that they experience many problems in equipment and that there are some materials in their schools but they are insufficient. According to the findings, it is observed that the participants who have always been like-minded in other questions, were thinking markedly different about the adequacy of the equipment in their schools.

According to the research results, the teachers stated that they had difficulty in reaching the learning objectives of the schedule. They expressed that they were trying to reach the learning objectives by specifying that they were doing courses with students outside the school time by creating additional time to achieve the learning objectives, and some of them expressed that they were doing Mathematics and Turkish classes, which are more important to them, in some of the art, music and physical education lessons. It can be said that it is not appropriate for development of children's affective skills to use art, music and physical education in order to bring the achievements of Mathematics and Turkish courses as they deem important to them.

According to the findings of the study participants stated that teaching more than one class together entails the exact problems such as distractibility in students, lack of access in learning objectives and students, especially the first class students, are not being able to share their teachers. It can be said that the reason for being not able to share their teachers is, they currently started school and due to the nature of self-centered thinking which is one of the characteristics of developmental age they are in. The reason of the distraction of the students and of failing to deliver complete learning objectives, may be more than one class are schooled in the same classroom. According to the findings reached to a conclusion that teaching the courses together has advantages such as upper class students repeat their past learnings and the students at lower class gain new information without notice.

The participants who express there are a lot of individual differences among students, indicated that especially with the 4+4+4 system, which is put into practice from the 2012-2013 academic year, first grade students with different age levels pose a big problem. The participants show the attitude of the family to their child as the biggest cause of individual differences. They had said that while some parents were taking care of their children closely the others showed exactly the opposite behavior of this situation.

According to the testimonies of teachers involved in the study group it is indicated that, the biggest problem faced in education and training applications, the lack of time allocated to each class. In addition, the problem of raising the program due to time, being not able to take care of students according to their individual differences, having lots of individual differences, lack of interest from parents, the difficulty of trying to do both teaching and administrating at the same time are stated as the other challenges.

It is seen that they acquired the applications in multi-age classes through trial and error, asking friends or from some books. Although they do not have any needs in equipment and technology, the teachers were found to be very reluctant to become teachers in multigrade classrooms.

According to the result of the study the teacher training program can be rearranged primarily. Candidate teachers can be given more opportunity to participate in field studies. Transported education opportunities can be increased. The classes can be made independent classes by moving students from the surrounding villages to the schools that are appropriate with their physical facilities. In multi-age classes, the application of the programs, which are applied in independent classes, must be abandoned. The achievements and the content should be based on the requirements and environmental conditions of the schools with the multi-age class applications, which is the undeniable fact of our country, and thus more functional programs should be prepared. Considering the infrastructure problems of the multi-age classroom schools, lack of tools and equipment, inadequacy of technological equipment, related persons need to be sensitive in completion of these deficiencies. In spite of so much research has been done on the multi-age classes applications, many problems and proposed solutions have been developed, the reasons for the absence of a regulation on this issue can be ascertained.